

aan Gemeente Leeuwarderadeel
heer M. van Vugt
Postbus 24
9051 AA Stiens

datum 16 Oktober 2015
kenmerk 2490/MK01
betreft

Resultaten onderzoek Waterspitsmuis en Kleine modderkruiper

Geachte heer van Vugt,

In verband met een wijziging van het bestemmingsplan Stiens, heeft Altenburg & Wymenga een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van Waterspitsmuis en beschermde vissoorten in het kader van de Flora- en faunawet.

Aanpak

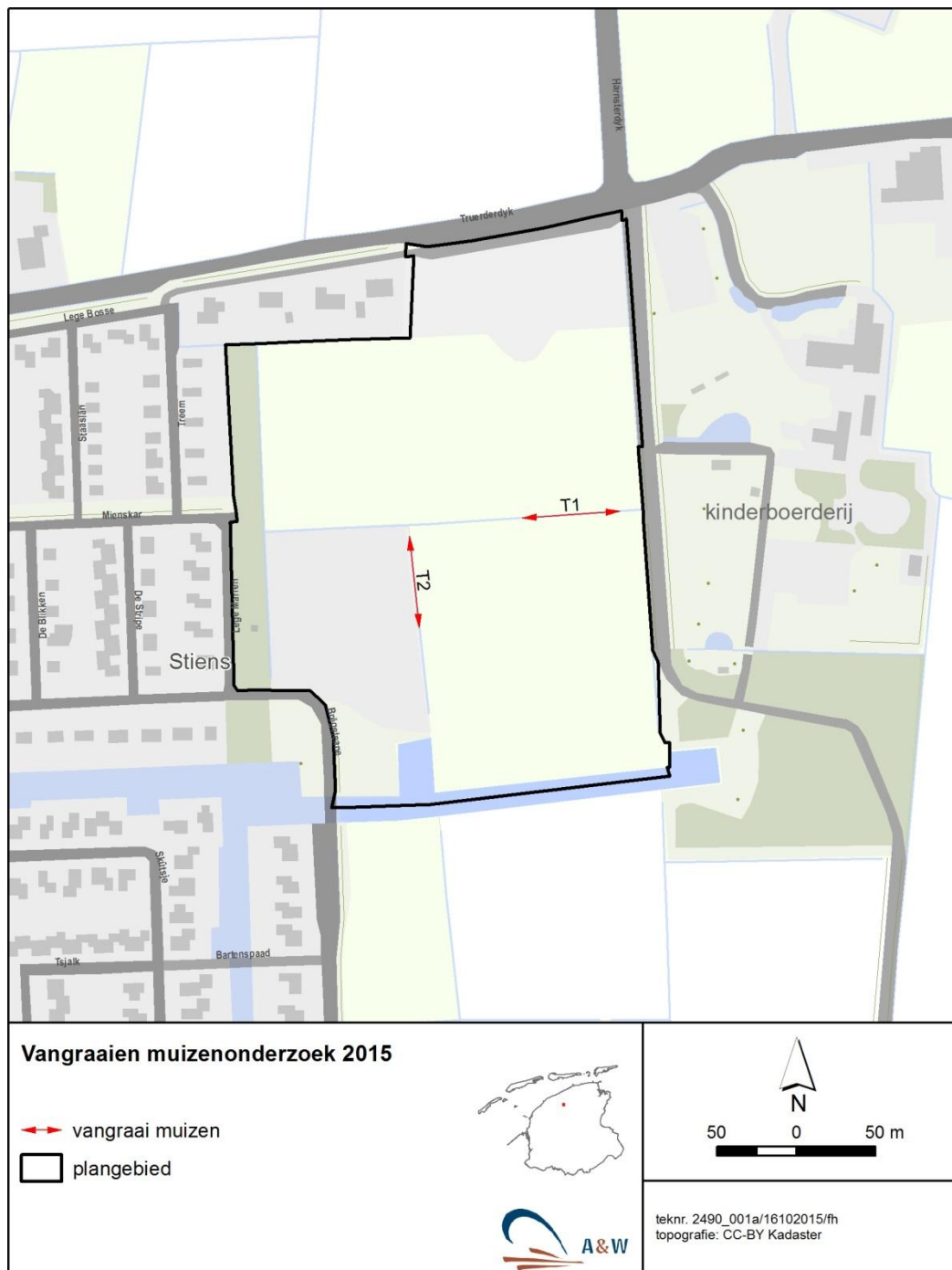
Muizen

Bij de inventarisatie van muizen is de onderzoeksmethode van Bergers (1997)¹ gebruikt. Dit is de in Nederland als 'standaard' beschouwde methode, die door het ministerie van EZ wordt aanbevolen. Op geschikte locaties (oevers, natte rietlanden, sloten) in het plangebied zijn vallen (life-traps) uitgezet. De life-traps zijn paarsgewijs geplaatst in raaien van ongeveer 100 meter lang. Het paarsgewijs plaatsen van vallen heeft het wegvangen van "brutale" soorten (zoals Bosmuizen) tot doel, zodat de vangkans ten aanzien van andere soorten, zoals de Waterspitsmuis wordt vergroot. In totaal zijn bij de vangactie 40 vallen uitgezet in 2 raaien (figuur 1). De vallen zijn op 12 oktober 2015 geplaatst (het zogenaamde prebaiten, bedoeld om de vangkans te vergroten), op 14 oktober 2015 in de ochtend op scherp gezet en vervolgens gedurende een periode van twee dagen om de 12 uur gecontroleerd (woensdagavond 14 oktober – vrijdagochtend 16 oktober 2015).

Vissen

De bemonstering van de sloten is gecombineerd met het muizenonderzoek. Hiertoe zijn verspreid door het onderzoeksgebied steekproefsgewijs meerdere locaties bemonsterd met een schepnet.

¹ Bergers, P.J.M. & M. La Haye 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101 (2): 52-58.

Figuur 1. Locaties van de muizenraaien in het onderzochte gebied.

Resultaten

Muizen

In totaal zijn in de onderzochte raaien 68 muizen gevangen, behorende tot 3 soorten (tabel 1). In raai 2, aan de westkant van het gebied, is één exemplaar van de zwaar beschermde Waterspitsmuis aangetroffen. Naar verwachting is de soort in een lage dichtheid in het plangebied aanwezig zijn en kan hierbij ook gebruik maken van de andere sloten in het gebied.

Tabel 1. Totaal aantallen vangstmomenten van muizen per raai per soort.

Soort	Raai 1	Raai 2
Veldmuis	15	51
Bosspitsmuis	-	1
Waterspitsmuis	-	1
Totaal	15	53

Aangetroffen Bosspitsmuis (links) en Waterspitsmuis (rechts; foto's A&W)

Vissen

Een deel van de sloten was niet of nauwelijks te bevissen door de aanwezigheid van een dichte rietvegetatie. Het is onwaarschijnlijk dat hier beschermde vissoorten aanwezig zijn. Dit wordt ondersteund door de steekproeven in de andere sloten waarbij geen wettelijk beschermde vissoorten zijn aangetroffen. Op basis van het onderzoek is het onwaarschijnlijk dat in het plangebied wettelijk beschermde vissoorten voorkomen.

Beoordeling Flora- en faunawet

Waterspitsmuis

Tijdens het muizenonderzoek is de Waterspitsmuis aangetroffen langs de sloot aan de westzijde van het plangebied. Naar verwachting zal de soort ook langs de andere sloten in het gebied aanwezig zijn. Het uitvoeren van de dempingwerkzaamheden en graafwerkzaamheden langs de sloten zal leiden tot aantasting of verstoring van het leefgebied van de Waterspitsmuis. Dit betekent dat er een knelpunt is met de Flora- en

faunawet en dat er een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet moet aangevraagd.

Door een natuurlijke inrichting van de oevers van de nieuw te graven vaart verwachten we dat de staat van instandhouding van de soort in het plangebied en de omgeving wordt gewaarborgd. Hiervoor zal de ontheffing door de RVO waarschijnlijk worden verleend.

In de ontheffing wordt meestal een aantal voorwaarden of mitigerende maatregelen opgenomen die tijdens en vooraf aan de werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd. Deze maatregelen zijn ondermeer:

- Werkzaamheden worden, met het oog op de Waterspitsmuis, uitgevoerd in de periode september t/m maart. Dit is de periode buiten het voortplantingsseizoen van de soort. Ook de juveniele muizen zijn in deze periode zodanig mobiel dat ze kunnen vluchten voor de werkzaamheden.
- Voorafgaand aan graafwerkzaamheden aan de oevers, worden deze ongeschikt gemaakt voor Waterspitsmuis. Dit kan door de aanwezige vegetatie langs de oevers kort af te maaien tot 10 cm hoogte en opslag te verwijderen. De rest van de vegetatie, waar niet gewerkt wordt, blijft gespaard en kan dan fungeren als refugium. De maaiwerkzaamheden worden kort voor aanvang van de graafwerkzaamheden uitgevoerd.
- De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de Waterspitsmuis, die de maaiwerkzaamheden kan begeleiden en die de geschikte werkperiode kan bepalen.
- De maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol opgenomen.

Vissen

De beoogde werkzaamheden veroorzaken ten aanzien van de beschermde vissoorten geen conflict met de Flora- en faunawet en er zijn daarom geen vervolgstappen nodig.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Mark Koopmans